

Nr. 24.

Brasovu,

25. Martie

1861.

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si
Fóiea un'a data pe sepehana, ad.

Mercurea si Sambet'a.

Pretiala lora este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrulu imonarchiei.

GAZETTA TRANSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Blasius, in 22. Martiu n. 1861.

O scire trista.

Astazi petrecuram la loculu de repausul eternu pre Rever. D. canonici Stefan Boeriu, carele dupa o bôla consumatoria de 2 luni, în 20. ale lunii curente, se muta dela noi in etate de 67 ani. Perdere acestei barbatu alu clerului si natiunei nostra casină durere tuturor celora, cari lu cunoscusa mai deaproape. Modestia, blandetia, umanitatea si anima cea buna si sincera fura acele flori de virtuti frumose, cari destinsera pre repausatulu in Domnulu canoniciu. Bun'a aducere aminte a acestui barbatu stimatu de noi, va remane scrisa cu litere nestere pre lespedile animei noastre, cu atatu mai virtuosu, ca foramai mai adeseori martori la contribuirile ai sacrificiele, ce le fece in folosu publicu si spre scopuri natiunale, mai alesu romanimea din Secuime, in a carui folosu crescù si intretienù mai multi teneri candidati spre statulu prentiei — are forte multu de a multiumi repausatul in Domnula.

Noi cari ne tienemus de detori'sa santa a stimá si pretiusi si umbra' barbatiloru nostri celor meritatii intr'uuu respectu seu altulu pentru binele de comunu — i uram repausatului din aduncula ani mei „Se i sfa tierin'a usiora si memor'a eterna.“

— D. Emanuel Branu oficialu prea talentatul dupa o bôla indelungata de ostica inca parasi acest'a lume spre daun'a natiunei nostra, care perdu in elu unu barbatu solidu. Elu sú stationatul aci de cativa ani; dar' vediendu'si apropierea finitului vietiei sale se postu' a casa la locasurile parentiesci in Sancelu, si acolo in bratiele unicului seu frate si a amatelor sale doue sorori si dede susletulu seu celu nobilu, in etate dora numai de 30 ani.

Deci intre lacrimi de durere i rostimu si acestui membru alesu alu natiunei nostra unu adieu de despartire cu cuvantele: „Fia istierin'a usiora.“ —

— r.

Muculu e la degete!

Tota lumea scie, cumca restaurarile municipalitatiloru, seu comitatelor si scaunelor ceru pregatiri lungsiore, chiaru si in acele tie-re si la acele popore, care le deprindu din veacuri si s'au nascutu intr'inselu; ele ceru pregatiri, preintelegeri, indreptari, lupte, svade, reconvingeri, mesurarea pnterilor alegator, recunoscerea terenului, adunarea pnterilor la unu locu, solosirea acelora spre unu scopu, de-spre care esci convinsu, cumca cu puteri unite ilu poti ajunge. —

Dar' apoi poporul roman! care acum incepe a se arata si a da semne de vietia, pe ari'a constitutionale, cate n'are de a face cu totu de aceste pana se va puté pune in ordine, a se organisa, a se orienta si a pricepe: ce are a face, preste care puteri poté despune, cati omeni invetiatu are, seu de unde se sii castige si pe care la ce posu' se'i candidese, ca se nu ne vedemu respusi eara cam unde eram.

Poporele, care nu se potu pe sene ajutá, nu le ajuta nici Dum-nedieu, care nu dau semnu de vietia, opinia publica le trece cu vedere si le poté ori cine calcá pe capu; sorteia nostra viitora va alterna nespusu de multu, dela purtarea si seminete de vietia si taria politica, care o vomu desfasiura noi romanii in decurgerea organizarei politice a patriei, care este la usia, si pana in 15. Aprilu e se sia finita. —

Totu minutulu este scumpu, tota clipita cumpanesce dile, diva sepehana, sepehana luni intregi. Ce vomu perde acum, candu vomu mai elupta?

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1

sem., si 15 fr. pe unu anu. Se prenumera la tote poste c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit“

se cere 8 cr. val. austr.

Este lucru datu pe facia, cumca altii tota siliint'a o punu intraco-lo, ca noi se nu facem uimica, ori de totu puçinu, ori acea ce vomu face, se aiba nume strainu, ca apoi se pota dovedi lumiei si Europei, ba chiaru si gubernului... dicundu: vedi ca numai noi suntemu tote, ca uime nu mai cere altu cevasi de catu ce ceream noi. —

Deci mai improspetam cele dice in Nr. 16, in artic. „Alegatori din Ardeal.“ Alegatori voru si toti nemesisi verstuici, apoi toti cari platescu dare drepta cate 8 fr. m. a. si nesindu boieri, — si afara de acestia totu satulu mai mare de 100 fumuri mai tramite cate doi alegatori si cele mai mici de 100 fumuri de ar' sta si numai din 3—40 de case trimitu unu alegatoriu. Satenii deci s'ar insila forte, candu ar' alege pe vreunu nemesisu, pe popa, capelanulu, dascalulu seu notariulo de imputeritii sei alegatori, ca-ci acestia au dreptu a merge la adunare si ne alesi de nime; ba nici pe cei ce platescu dare 8 fr. m. austr. se nu' alega satenii pe partea satului, ca ei inca au dreptu se mera si ne alesi. Interesulu nostru e ca se ne inmultim alegatorii si deca satenii voru alege din cei mai seraci ce nu platescu dare drepta de 8 fr., atunci vomu ave mai multi alegatori, carii voru face si voru vorbi pentru binele si usiurarea romanilor, ca glasurile celor mai multi indreptatiti otarescu tote. Unde suntemu mestecati, de acolo se ne straduim a tramite noi unulu si ceilalti altulu. Cere platesce 8 fr. seu catu se va cere in instructiunile noue se si caute cu orice pretiu dreptulu seu si se nu remana nici unulu indereptu de la adunare, unde apoi sa-si deschida ochii, ca cu cine tiene si pe cine-si alege deregatoriu, pe care sa'l dora inim'a de sericirea romanilor.

La alegerea deputatului care se mera la diet'a inca se ne preinteligem, ca se ne damu cu totii votulu numai la unulu, care se ne scie apară drepturile nostre in dieta scl. Dumnedieu cu toti romani cei ce si iubescu pe barbatii sei cei dovediti de romani si patroli buni si harnici; si cari asculta de ei! — R.

Districtulu Kiórului.

— Dintro' corespondintia mai scótemu, ca in conferinta preliminare din 23. expreotulu secuiescu, arendatorulu Biró Sándor facu observarea, ca pecatu scie elu (forte puçinu) intelligent'a romana a acestui districtu nu ar' si in stare a scrie romanesce, si dupa ce prin aceasta provocá o neplacere generala, isi formulá observarea „ca nici limb'a ar' si apta si calificata spre a puté si oficioasa,“ (auditi fravitate!) prin care densulu isi castigà despretiuire absoluta chiaru si din partea anti-romanilor, — eara D. Iosif Popu cu óresicare demnitate si finélia ei recitá numitului anti-romanu articolu din aprobate, — ca se nu nite stilistic'a magiara usuata in codificarea legilor, ad. T. 8, art. 1. „Noha az oláh natio az hazában, sem a statusok közzé nem szánálhatot, sem vallások nem a'recepta religiok közzül való; minden propter regni emolumentum, miglen patialtatnak, az oláh egyházi rendek ehez tartásak magokat.“

Se mai sculá si Sigismundulu Papu din Baia-mare si recomandá strens'a observare a legilor constitutionale din an. 1848, prin urmare primirea si intrebuintarea eschisiva a limbei magiare, (No Satumanrevilor pentru cine erati se ve periclitati?!) — eara in adunarea generala din 24. canon. si prepositulu Schmutzer dela Baia mare proiecta a se face o rugare la Maiestatea Sa pentru uniunea Transilvaniei cu Ungaria.

La acestea tote respunse intre altii si Illust. Dn. capitana supr. D. Sigismundu Popu determinatu, cumca intrebuintarea limbei romane ca oficioasa in sinulu districtului, se intemeieza pe art. XVI alu

legei dietale din 1848, în sunetul careia în partibus se poate întrebui că limb'a majoritatii, — eara despre uniunea Transilvaniei cu Ungaria, că dorintia, disse, ca ar' fi de propus, înse sub conditiune sine qua non, că nimene se nu mai judece despre noi fără noi, naționalitatea politica a romanilor se se recunoște mai antai și garanteze; limb'a să se poate întrebuită și pana susu la dicasterii, — eara dela oficiatele și dicasterie cele supreme pana la comune romanii se sătăcă representati și ocasmunti prin proprii sei frati conationali, său adecătă această inca se se aplică după majoritatea natională. —

Asia simtiescă toti romanii cu mare și micu între fiermurii districtului de pietre, eara nu cum au relationat cale unu romanu — corespondinte de ai lui Dósa in K. Közlöny — numai cu scopu reactivariu său ceva interesu propriu? judece ori si cine minciunile!

Illustr. Sa D. capitanu in vorbirea să a cea magiara deschidătoria de adunare rostită după un'a romana — au declarat de inimici ai patriei intre altii si pre aceia, carii ar' mai cugetă a suprematisă pe alte naționalitati si ar' mai incercă tōte drepturile nationale a le jefui numai pentru sine, prin urmare si pre aceia, carii ar' cugetă si pe viitorul de a mai suprematisă pe națiunea romana, care trebuie se să independentă de oricare alta națiune, si egalu indreptătita si coordinata cu națiunea magiara. — (Vivat!!! Cine nu se va alatură?)

Intre madularii onorari ai comisiunii districtuale suntu alesi toti archiereii, — redactorii organelor romane, — eara D. Georgiu Baritiu totu deodata e denumită de catra Domnului capitanu si de notariu supremu onorariu.

Cu unu astfelu de conducatoriu in fruntea administrationei, nu numai se potu realisa egalitatea drepturilor nationale si fraternitatea sincera, dera totudeodata si confederatione politica a națiunilor coloconită spre indestulirea generala si fericirea eterna a patriei!

Indestulirea si entuziasmul poporului pentru lucrările Illustrației Sole a le capitanului a o descrie cu colori vii ar' puté-o numai pe unui artistu poeticu. —

De ablegati la diet'a se voru alege DD. Iosif Popu, si Ladislau Buteanu, patrioti si romani buni! —

††

De pre malulu dreptu alu Somesului

18. Martisoru c. n. 1861. (Comitatulu Satumarelui.)

(Urmare din Nr. trecutu.)

Alininduse spiritele cele turburate, intaritate si linisinduse in catuva animele cele esacerbate votisarea pre puçinu timpu intreruptă erasi s'a continuatu, inse multi dintre romanii, cari rimasera acolo după cravalulu intemplatu parte sedusi, parte comparati, parte terorizati si-au datu votulu loru magiarului Kovács. —

(Unii dintre romanii maltratati erau atatu de infrițati, in catu nu sciau rosti neci numele soliloru, ce diceau: „Acela se să a care'i cavaci = fauru, socotindu: ca acolo va trebui se insioreze, precum credu, ca ne va si inferă.)

S'a mai disu apoi si de unii si de altii, ca ar' si fostu cu multu mai bine, candu comitetul centralu ar' si conchiamatu pe alegatori in 4—5 locuri centrale ale cercului, acolo se săa primitu voturile, si atunci nu s'a fi templatu atate abusuri grosolane. De alt'a data se se faca asia, si romanii celi pacinici se nu se aduca in Baia la macea. —

Ce s'a mai templatu după aceea in sala nu potu se-ti referescu, ca-ci dandu-mi votulu sub séra impreuna cu ai miei m'amu departatul de acolo si după aceea numai dintru o butina amu privit de departe, cum glōtele cele infuriate imbetate de evenimentele dilei si de beuturi spirituoșe rumpu in bucati, calca in picioare steagulu romanilor, ei batu in capu cu focosiuri si imprósca cu petrii pe romani si specialmente pe bravulu nostru cantoru din Baia mare, care numai cu fug'a si au scapatu vîstă. —

Că marturia oculata numai atât'a iti potu reportă din evenimentele din 15. Martisoru, dara din audiu ti asiu poté scrie mai multe, si anume spunu omeni vrednici de totu credientul, ca sub séra ungrui din Baia-sprâna au tramsu iu cetate unu cursoru, că se bala tob'a si clopotele intru o dunga, că asia se alerge cu totii la Baia-mare spre a se luptă cu romanii, cari voru triumfă cu voturile asupra loru. — Eșeptulu semnalului acestui fatalu nu'l sciu. —

In 16. s'a continuatu votisarea iusocita de sgomotulu si disordinea inceputa in 15., ma pote si de mai mare, fiindu glōtele adapate cu vinu. Iu diu'a acés'ta multi romani s'a mai infacisatu la votisare, inse unii fiindu terorizati forte n'a neci intratu in sal'a votisarei, ci s'a reintorsu la casele loru, éra altii de frica au fostu siliti se'si dese votula ungrului Kovács; si asia in medilocul acestoru intrige tiesute cu machinatiune diabolescă alegatorii a loru 7000 de suflete magiare invinsera in modulu aratatu pe alegatorii a loru 22,000 de suflete romane, si s'u alesu de solu ungrului Kovács; si éra sperantia

nóstra că tienutulu acesta se sătăcă representatul la dieta prin unu român pre lunga tōte nisuntile nostro nu s'a realizatu, dara nu face nimicu!! Implinescă si ast'a data vol'a magiarilor celor puçini, ca mai tardiu va veni a pa si pre móra nostra. —

E de insemnat ca o parte bunica dintre magiaril din Banat-mare inca si au datu votulu lui Sigismundu Popu, si totusi precum vedeti ne-amu insemnatu in sperantile nostre

Acesta ve le-amu impartasit din mai multe cause, dara mai verosu pentru aceea, că intrigile tiesute se devina la cunoștința romanilor, si asia pe unde nu s'a templatu inca alegerile se sătăcă cauti, si se nu patiescă asemene. — Invetiati dela noi. — Despre 90 milioane pentru cumpararea deputatilor cine e nebunu a crede? —

Дела Фъгърашъ, тп Мартie 1861.

Zisa de 28. а фостъ — дօръ de 400 de ani — чеа мај Атвъкърътъре а ачестъ dictriktъ, къчъ ведемъ вна динтъ челе мај Фервингъ допингъ але постре реоолватъ. Длкъ ла фина ла Ноемврие а. тр. аж петиционатъ комуне ротънне але ачестъ dictriktъ ла Маистратъ пентъръ denzmirea вна къпітанъ съпремъ din „сивъл паціонатъ постре“ ши пентъръ „Атродбъчерае лимбъл ротънне де лимба официосъ“ дп ачестъ dictriktъ de карактеръ къратъ ротънскъ.

Denzmirea Ілстритатеи Cale Domnului Ioane Бранъ de Лемені Ф. ч. р. консиліаріз de апелациопе, de къпітанъ съпремъ але ачестъ dictriktъ, а фъкътъ дп тре фъделенціца ротънъ чеа мај вънъ импресіоне; ea дпсаші нз ар фі фостъ дп старе а фаче о алецере мај петерітъ. — Ачеста штре, de totъ ротънъл адевератъ але ачестъ dictriktъ къ таре сете аштептать се ё лъцітъ дп аша сквртъ тимпъ, кътъ ши дп коліба чеа мај denzмirea ротънъл din ачестъ dictriktъ фаче zisa de аетъзі о зи de сърътъре, do брече пріn denzmirea ачеста попоръл ротънъл din ачестъ dictriktъ але къпътътъ ши хъпеште дп пентъші чеа мај вие сперанъл, кътъкъ:

Лимба ротънъ ва фі, прекътъ дп ръмъра администратівъ, аша ши дп чеа іздічиаръ de съсъ пъпъ жосъ дп требвіцатъ de лимба официосъ, каре фіештекаре ротънъл адевератъ нз пътъл о дореште din initъ, даръ о ши претинде къ тогъ серіосітатае не темеівлъ лібертъді ши але егалітъї паціоналъ.

Інтелігентъ ротънъл din ачестъ dictriktъ шлаш ши фортузатъ ши декретатъ ачеста допингъ дп adznaapea o'a din 15. а. к. ши е праадетермінатъ а нз пътъл dela ачеста допингъ дп темеітъ сънчіл о kondіցіоне.

Фраџіл таџіарі din ачестъ dictriktъ, каре дп тре 60,000 ротънъл de abia пътъръ ла 1000 de съфлето, нз потъ се вѣдъ дп ачеста допингъ de кътъ пътъл вна дрептъ преапатралъ, каре'лъ претинде орікаре паціоне, къръл нз і сај стінъл дпкъ лимба вієшіл політиче.

Попорълъ ачестъ dictriktъ, каре мај ескісівъ е ротънъл, се ва шті фолоси de дрептъріле автономіе таңіципіале; дші ва алец официалі de дпкредепреа са, еаръ конквровъл Ілстр. Сале а къпітанълъ съпремъ лъ воръ чере пътъл дп тре терминъл легалітъді ши аї пісівлітъді; се ва шті фері de официалі de ачея каре нз поседъ de пінъл о initъ пентъръ бінеле ротънъл ши лимба попорълъ — адекъ чеа ротънъл, — ка се нз філь дпкъ ши акутъ дп поза вієшъ констітюшіонъл сілітъ ши дежосітъ de інструментъ пентъръ съсцинереа дефергаторілоръ сеі, пентъръ къ нз попорълъ е пентъръ ампліоаді, чи ачестія сънчіл пентъръ попорълъ.

Дп сквртъ тимпъ ва тарце о денктаціоне de аїчі ла Сібій спре а біневента ne Ілстр. Са ши къ деосеіре але рога, ка кътъ мај къръндъ се біневоісъкъ а вені дп тіжалокълъ постре спре а пъне о темеліе таре, ши ферічітъ ши de таңтълдоръ а вієшіл постре політико-паціоналъ.

Деннеезеъ се кондакъ ne Ілстритатеа Са кътъ мај къръндъ дп тіжалокълъ постре спре а се конвінце дп персоналъ decnре a постре въвкъръ че ne але съпремъл пріn denzmirea дпнътъ, decnре a постре сімдукъ къратъ паціоналъ ши патріотіче. —

Дп сквртъ тимпъ вомъ пъбліка ши програма постре дп тогъ ectencіonе ei.

Pest'a, in 29. Martie n. 1861.

Că o saima imbucuratore 'ti scriu, ca in semestrul trecutu capetaramu 4 doctori de drepturi romani la universitatea din Pest'a, unu numeru acest'a, care nici un'a universitate din Austria nu ni lea datu pana adi, acesti'a sunt: Ioane Nemesiu din Ardealu, Ioane Maniu din Crasna, Ioane Popu din Solnoculu de midilou, si At. M. Marienescu din Lipova. Acestu din urma de locu dupa ce si capetă diplom'a se si duse a casa unde 'lu chiamara romanii că se'l aléga de deputatu,

Se o nenorocire mare se intemplă în Lipov'a, carea nu ti-o pociu
scrie mai bine decât epistolă urmatore:

„Illustrissime! Precum e dreptu ca există lumea, asia e dreptu să scriu. Astăzi în 26. Martie se intemplă aici alegerea ablegatului. — Eu subscrisești și vice spanulu Timișoarei D. Ioan Misiciu și serăm candidați de ablegați. — Partidul lui Misiciu a comisul cele ai mari nedreptăți.

a) Judele supremu nainte a demandat tuturoru judeilor si an-

b) A chiamatu doue comunitati din altu cercu, numai ca aceia,
nemti se votiseze pentru Misiciu.

c) Partid'a mea a pusu cruce in capitulo stégului, judele supr. se a demandat u se o taie de acolo, ce romanii in interesulu paciei si facutu.

d) Pe stégulu lui Misiciu a fostu: „egy halálunk, egy életünk”, îndara astă a fostu iertatuo, ear' crucea nu. !

e) La conscriere a primitu forte puçini romani, afara de aceea votisare neci voturile acelora nu le-a însemnatu tot, ca cele româsci le-a scrisu pe alta hartă, și dintră romani au reieciatul forte pe țără fără neci o cauza.

f) Dintra nemti au inserisul forte multi jeleri, ma chiaru si de ue ori au inserisul pe altii.

Portarea romanilor a fost exemplara, eu le-am vorbitu de 2 i pentru sustinerea linistei nainte de alegere, eara sub decursulu ^gerei amu remas a casa, ma noi anu alesu si constableri.

Iuse partid'a lui Misiciu a imbetat pe nemti si betivii cei cumra'i, i au provediut cu parangi, si candu gatara cu votisarea, n-m-nevalira asupra romaniloru carii n'avéu neci macaru betie la sene, cepura ai pisá si omorira cativa dintra romani fara cea mai cauza, — germanii cei imbetati nevalira deadreptulu asupra stelui romanescu, si batura si omorira romanii cei ce n'aveau neci ce se aperá.

Acăstă se întemplă în 26. la 6 ore sără. Se vorbesc că 6 romani și 2 nemți sunt morți. Numerulu nu lă sciu cu siguritate, inse că capetele sparte e o sumă mare de romani.

Romanii se strensera de nou sub stégulu loru, și voiau isbanda, i-amu rogatu se se despartia de olalta, ce la repetit'a rogară a'otei si facura. La $\frac{3}{4}$ 7 óra sé'r'a e orasiulu in liniște inse frica are. —

— Illustrissime! Romanii nu au fostu beti, ca eu n'amu avut mine'i tractezi, eu numai pe aceia i-amu chiamat in partea mea, rii din anuna si convingere m'au vrutu. Erá ceva maretu a privi um se inoercau a-i sili că se votiseze pentru celalaltu, si romani to. si in genere, — eu puçina esceptione — toti votisara pentru mine. Iustrissime! Misiciu ne aduse totu cerculu intr'unu astfeliu de pe- clu catu nu se pote neci inchipui. — Dumnedieu deie se sia bine in atria nostra, iuse poporulu asia ni e de inversiunatu, catu omu nu e stare a'lu domolz.

Eu cadiusemu aici nainte de a se incheié votisarea. In Lipovă
6. Martiu 1861, Marienescu m. p. — Eaca Domniloru! ce ne scrie
atele M cu anim'a sfasiéta! Pote ca nainte de acésta epistolă v'a
erislu elu deadreptulu. — Acést'a e icón'a fratietatii nationalitatilor
in asia numit'a Ungari'a! — C..

Cronica esterna.

ПРИЧИПАТЕЛЕ 8NITE. Бъкгрешті, 15. Фебр. (Стръ-
іствлѣ ла noі.) Adeceorѣ съ читескѣ пріп кърціе ші жърнале
бстрѣ, оъ авдѣ пріп конверсаціонѣ пострѣ тѣнгірѣ ші ламен-
ѣрѣ асъпра стрыніорѣ карї пе-аѣ ұпнодатѣ ші пе таі ұпнодезъ
іера. Ноі пе ълпгъ тотъ оопіалітата пострѣ къ каре пе-лпдѣ
іяртадѣ, ка крещтіпі, ші ка ѡтепі къ інітѣ өвпъ, кътъ чеі
ігрыпі; амѣ фостѣ ұпсе форте жалғзі ші таі оиптепі ұпкъ
іентрѣ літба, паціоналітата ші конфесіонеа пострѣ, ші аста пеа
жъцінѣтѣ ші консерватѣ отатвлѣ ші паціоналітата пе атіпсъ de
ійфорвлѣ ші аместеквлѣ попорълорѣ етероцене де пріп преціврѣ.
Намѣ схферітѣ ка стрыніпі съ се ұпкібіе пічідекети ұп цѣра по-
стрѣ, кътильтьнѣшъ тошії, пропріетѣті таі алесѣ ла цѣръ, афаръ
іе касе ші фабрічі пе ла ораше. № iamѣ пріпітѣ съ ұтбраче
пострѣ ұхвіиче (афаръ де үпеле, ұп карї пе ногѣ отріка таі
твлѣ, дыпъ кът таі жосѣ вомѣ bedé.) Амѣ пусѣ стрыніорѣ
леңе де 10 anі пептрѣ ұппынъненіре, ші атепчі ұпкъ пытai
дыпъ шѣтѣ форма, че аѣ де a'e ұтпліни ұші ногѣ de авіа а-
жыпце скопвлѣ. Dar' бре фѣкетамѣ noі пріп ачеста тотѣ ка съ
пе изтемѣ асігра ұп контра стрыніорѣ ші а рслелорѣ че ар
потеа къ тімпѣ съ пе віе din инфлацида лорѣ? №, ші еатъ кът.
Noі партеа чеа таі фраңедѣ ші таі делікатъ а паціоне пострѣ,
тіперимеа, о дѣмѣ спре едѣкаре ұп тѣна стрыніорѣ. № е де-
отвлѣ къ боерімеа пострѣ ұші трътіе філі ші фіїчело поеа де

тішпвріж дн поіапвлж існітелорж де пріп четъділе ілгстре але Европеі модерне, днltre кари Паріевлж двче пріма ролъ. Нз е десетгалж къ пріп каселе поіогре, кіарж ші поі чешті маі тожічі (какт не зікж боєрії) прімімж гзверпанді ші гзверпанті, бмент карі нз не штіж ворыі сеёж de локж, сеёж форті ръж літва ші не ціпемж таре сътеді, къ аветож впж неамуј. впж Францозж сеё жпж грекж de даскалж дн каоа поістръ, фъръ do a ne лва кътж de пзципж остеңелъ а черка ші а фаче днтребаре, къ бріе н'амж потеа къпъта врезнож ротъпомж къ асеменеа (ші алте маі ввпе) кајітъді, опі ші din че колуж de пътъпомж ротъпескж съ фіѣ ачела. Че басте? Да! серіосж, пептрж къ везі Dra; не de о парте амж фаче о аша пзшітъ „економіз националь“, къндж амж пречепе-о; не de алта ротъпашвлж поістръ опі de зnde съ фіѣ, ар днппланта алте idej ші сімдемінте дн ініма крдбзілорж поістри, нз ка неамујлж, греквлж etc. Алте дісқврсврж de дістракціяне ар цінеа елж ешіндж ла плітваре къ тітітей ші търішорій поістри, възъндж мілідія националь, аззіндж тасіка поістръ, възъндж жоквріе поістри, днтипіпъндж цъпанил de аі поістри декътж чеіl дінтъз.

Тóте ачесте пъ съпт, амъ зicъ, деажкпсъ спре а не деръ-
пъна симъріе национале ші а ексерса о инфлнцъ стръйнъ indi-
ректъ асъпра постръ; дар' лпкъ ші пріп шкóle'e постре пъвліче
аветъ о съметеніе de стръйнъ; аша ла шкóla de арте, ла шкóla
de агрономіе, ла шкóла хірврцікъ, ла твоікъ, decemnъ ето. —
Ачеста с'ар таі пътеа есккоа пріп ліпса de ómeni спечаси. Е
бінъ, съ терцемъ актъ ла цімпосії. Аічі че афільтъ? Ла літва
греческъ, профессоръ грекъ, ла літва петцескъ пеатцъ, ла літва
франчесъ фрапчесъ, ла літва італіанъ італіанъ. Пофтітъ актъ,
чо дірепціоне националь потъ ачеотіа да тіперіме! постре? Че
симърі национале потъ еі стръпльпта лп inimisъ челе фрацеде?
ші — stupendum! — ачеста съ фаче кіаръ ех principio.

Съ аналісътъ пъщителъ ачестъ прінципіѣ: de есте adevъратъ съѣ фалсъ.

Съ зіче ші съ крефде, къ фіештекаре е маі дестръ ші маі капаче пептръ літба фп каре с'а пъсквѣтъ: грекълъ пептръ грѣка, церманълъ пептръ цермана, франчесълъ, італіанълъ etc. Фіѣкаре пептръ а са.

Ачестѣ пріпчіпіѣ ар фі аdevъратѣ атвпчї, кѣндѣ греквлѣ арѣ пропнпе лімба грекъ, еар' нз чса еліпѣ векіѣ, пе кареа о штіѣ кѣ твлтѣ таї біне петції din Церманія, преквт ші алдїї карі черчетезъ шкблеле лорѣ, дектѣ гречїи din Атена. Кѣндѣ нз амѣ шті, кѣ петції аж таї ввпе граматичї еліпештї, де кѣтѣ фпшї гречїи; ші кѣ фп шкблеле лорѣ, зnde фпвадъ твлцї ротъпї, лімба еліпѣ съ пропнпе таї біне, де кѣтѣ фп шкблеле де астѣлї а ле Гречіе; кѣндѣ нз амѣ шті кѣ лімба грекъ фпкъ ші акѣт е фортѣ лъцітѣ la noї, кѣ фптрёгъ класічтатеа еліпѣ пъпѣ ші ла сексвлѣ фрѣтосѣ ар фі алта. — (Ва ьрта.)

О скіре їх цієр в, къ бре къш стъш?

Мai бine de șna житътате de ană c'a totă проспектатă пе
фацъ ші ne съпѣ тъпъ, къ прітъвѣра апълві 1861 ва фі теат-
тралѣ спорѣ ененемінте рапі, марі, ръетврпътброе, стръформътброе
de харта Европеи ші ла коре ворѣ ла парте таl тóте паціоніле
din Европа ші стателе, ші рецензії ка акторі. — Прітъвѣра е
аічі, ененемінтеле днченп a ce десфъшгра ші чине штие астъзі,
че се таl побе днптьтпла нъпе. Прінчіпівлѣ паціоналітъцилорѣ
ші алѣ вотвѣлѣ впіверсалѣ проклататѣ ші спріжнітѣ de пътеріле
апъсене, ведемѣ, къ къ о пъгере мацікъ ал дестронатѣ съверані,
ал днвітѣ сімпълѣ de лібертате, ші ал ръпѣтѣ фръпъле апъсъреі
свіріелорѣ, коре лібере фіндѣ се днпкбрдъ а креа ші апої а ші
реаліса ідееле челе таl тъптгітброе пептре матеріе. Ачеотѣ
прінчіпів фермекъ не італіені de 'ші впіръ Italia съпѣ впѣ син-
гърѣ топархѣ, тотѣ ачеста, побе, къ ва ското de съпѣ нердеага
стременіе ші врбее етерпъ Рома ші тотѣ е'ж ва днпъца реацеа
таl пре съсѣ, de кът се паре зупора къ с'a змілітѣ. — Се пъ
зітъмѣ днпсъ къ тої топархї се знескѣ дн прінчіпівлѣ консер-
въреі тропгрілорѣ, пътai дн тіжлочеле спре скопѣлѣ ачеста пъ се
днвоіескѣ не днпнінѣ; апъсені ціпѣ къ прінчіпівлѣ паціоналітъци-
лорѣ ші алѣ вотвѣлѣ впіверсалѣ e тіжлокълѣ челѣ таl секврѣ de a
тъпдгтмї тóте попоръло din lsmе ші a decarта kъ елѣ републі-
каністълѣ, сочіалістълѣ ші комуністълѣ, коре аменіпцѣ de атъта
тіппѣ секврітатае топархілорѣ ші a състъреі статолорѣ історіче.
Пътеріле пордіче днпсъ къуетъ, къ базеа дрептвѣлї історікѣ топ-
дератѣ kъ впѣ нердафѣ de прінчіпів de егалітате посівілѣ пептре
де e челѣ таl впѣ тіжлокѣ de a съсцинѣ прінчіпівлѣ топархікѣ
ші секврітатае тропгрілорѣ, пріп вртаре, токта къндѣ съверані
ар ші днкопцівра орче ресбоів кътропіторів; тотви прінчіпіеле
ачестеа шіе'ші опгсе азї тъпнї требве съ се комбать, пъпъ къндѣ
впѣлѣ din елѣ ва еши вікторіосѣ. Асть окасіоне о фолосескѣ актъ
паціоніле kъ партідеме лорѣ, днпъ кът до таl плаче ке ъста сё
не челялалтѣ прінчіпів; маріарі ші полопій, ка паціоні аристокра-
тіче, kъ тóте къ'ші вѣдѣ юбтеа політкѣ історікѣ дн адоптареа

прінчіпівів апгсепів алж воглаві впіверсалі, тутвіші алж лятах пе
челелалте пацієні коплоквітобре фп пічоре ші суптв таскъ, къ еле
даш тъна къ прінчіпівілж воглаві впіверсалі, каре е тотв упа къ
прінчіпівілж паціоналітъділорж врэш дптрь адвеврьш пштмл съ'ші ре-
дуктетемеізэ дрептвілж съ'ш історікѣ аристократі ші супрематісъторів
де тоте челелалте попоръ къ ел коплоквітобре, ші спре а пштэ
дпфіппца ачеста се фолосескѣ атътв de прокіттареа сімпатії а-
пгсепе, кътв ші акасъ де кріса губернаторж, огптв каре лі се
събціш чорбічеа де кътвва тімпш дпкоче; ші чіпе ва тріи ва веде
къ еле ректптьндші дрептвілже супрематіче пріп недвтерітеле
демвстръчні, дші ворж дпторче bandiepa спре а комбате кіарж
прінчіпівілж дп пштереа кърі алартмэш лятеа пшптрь сішпатіе.
Че конфгсівне пшптрь челелалте паціоналітъді ші кіарж ші пшптрь
губерні! каре пе лънгъ тотв ішіреа de дрептате егаль пшптрь
тощі супшш ішіріелорж сале, дпшъ към довоедіръ фаптеле, дебе-
ніндш дп кріса фаченделорж, ворж копчеде претенсівілорж аче-
лора, каре ле ведо таі цепералж еспрімате ші пе чеі че пш
тішкъ ді ворж лъса къ фѣртвілре че ворж къді din маса
лорж!!! Лордш Ionsh Реселш декірьш дп парламентвілж касеі de
свєш алж Англії, ворвіндш десфачереа парламентші дп
інслеле іоніче din какъ, къ гречії алж фѣквтв проівсеччию, ка съ
се апексезе ла Гречія, — пе къндш се лъссе ші кавса лві Ко-
шштв къ бапкоте'е дпнайште, — фаче впеле дескоперії деспре
планврілж революціонаре дп Прінчіпателе дпнльрене, кгмкъ адект
о партідш din стателе ачестеа австріатіче ші отоманіче ш'ад кон-
чептвілж тотв серіосітатеа пляпвлж а пімічі пе ачесте дозъ пш-
тері ші а фаче din Унгарія, Прінчіпаге, Боснія ші altele — впш
отатв таре, — дпшъ ачеса, къ дп декврснлж апглії се стръпор-
таръ арте дп Прінчіпате, каре дпшъ пріп рекламареа Світанчії
ші пріп кореспондингде діпломатіче се секвестраръ. — Din вор-
веле ачестеа пе пштемш еспліка, къ къ дпшъ сімъ полонії, съквіл
ші таїарії, карії еміграсеръ дп Прінчіпате пе басеа ачестві
планш фръ амъціш аколо, de unde дпшъ аквта таі тощі треквръ
пе ла Стамблі кътв Італія. Че се дптжтилж аквт? Еатъ че:
Волгтірії Гарівалдіані алж дпчептвілж а лжка дп Тѣрчія, ажтвіндш
пе попорвлж босніакѣ ші твптенегрено ла дпвіцері пе дптрервпте
асвпра армателорж Тѣрчії; ачеста се супшш къ е адвеврьш, пш-
трвкъ інсріценїї алж врео 4 твпнрі, арте ші провісіоні ші суптв
маі dicіопліаді, де кътв оршікъндш пшпш аквт; апоі дп Спіда
(зпш орьшелж дп Албанія) алж дптратв пе фадъ Гарівалдіані? къ
тоте къ Гарівалді токша дп зілеле ачестеа, къндш еши файма de
атаквілж дптре австріачі ші шептонтезі ла міпчю, иб дпшоіс дп
Міланш с-fatv de рѣбоів къ офічірії ові ші къ еміграпції.

„Donau Zeit.“ devă paină de opaiță și pufrikoșare din pu-
ceptele așteea din Țărția boemăpdeză și cîpă, că planul re-
voluționară deckoperite de Lordul enghelăz, căprindă totă cîdăluă
și orientația Europei. Italienei, grecei, tăptenegei, slaviei, ma-
riarăi, romanăi, polonăi, toate sunt căștigări spre realisarea pla-
nului așteptării spre unitatea țărănimilor, și apoi proiectă că
pericluă din cauza că totă mai amintitătoră, cîtva căștigă
ne deștiinătă koptă, păterile europene trebuie să se scăle, spre a-
căpăta Europa de periclu kătronită, ale căroră pescuită nu
se potă preka! kala.“ —

Штімд къ тішкъріле din Тврчіа ші din Dанимарка аж фостѣ totdeauna антипостгріле рѣсбіелорѣ чөлорѣ тарі европене, ші токта ажтѣ днтрѣ еаръші ма тіжлокѣ ші Dанимарка, каре de-кърпндѣ а респінсѣ претенсіюле de автономіе але дѣкателорѣ цермане, чеа че револтѣзъ атвідівна Церманіе, ші дѣкъ Цер-манія се є Прасіа ва пъши спре а лібера не конадіоналї съ дн nордѣ дн контра Dанимарче, полоніи din дѣкателѣ Посенѣ ое ворѣ фолосі а да тъна къ полоніи Ресіе ші аі Австріе, атвпчі не къндѣ дн се єстѣ ва фі ші Австріа стражтторатъ din тóте пърціле ші дн Nордѣ, Ресіа ва фі опъчітѣ атътѣ къ реформеле інтерне, не каре ле днченѣ але ші апроміте полопілорѣ, каре днсъ нѣ' твл-дұтескѣ пічі дектѣтѣ, ба еле дн фѣкврѣ ка се днтраче ажтѣ впѣ долів үнералѣ, пъпъ къндѣ нѣ' ворѣ bedé асеквратѣ автономіа үзрѣй лорѣ, ба кіарѣ ші днкъ че ворѣ стбоче пріп demбстръчні пасіве — каре съ таніера пріпчівляї націоналітъділорѣ не тóте доквріле mai decrіedate — тоід, дн үртѣ ка idроніка чеа не'п-сътать ворѣ тарде таі de парте пъпъ ла реставрареа статвлї націоне полоне, фолосіндесе de рестгрнтаріле ші днквркѣтгріле контітпоране, каре се ворѣ десфешвра днпъ калкылѣ револтіо-парілорѣ, не карій иі аж ші таріаріи ші полоніи пріп үзріле ап-сене, лакрѣндѣ дн фавбрареа фраділорѣ лорѣ de акасъ, dintre каріл аристократії консерватів пактѣзъ къ гѣбернеле спре а рееші ка олеівлѣ еаръші deасвпра, еаръ партіделе ліберале сғұль тареѣ дн токълѣ emigrantілорѣ ші нѣ се твлдұтескѣ къ пічі о кончоівне, дѣкъ нѣ лі се дѣ тотѣ. Гѣбернеле тотѣ факѣ кончесівнї, пъпъ

къндѣ се ворѣ скъпа de ameninuриле свеніментелорѣ, пріп үр-
таре Іспа пентра прінчіпіе dominante е пе'пквпіврабіль, ші
попоръле стаѣ ѣп вігіере neadormitъ препаръндсе пентра апъ-
рареа ветреі лорѣ.—Дѣкъ партіеле консерватіе ворѣ апка ла
пятѣре, атвпчі е!е къ гавернелѣ ворѣ ѣпчепе липта пепгрѣ прін-
чіпіе ші ѣп контра партіеі че кокетѣзъ къ революціонарі. —
Норвеџіа, Danimarkа спріжнітъ de Франца, ачѣста къ Італіа ші
Англія ші къ Тврчіа пъпъ нѣ се ва потігні, Мантенегрѣ, Сервіа
шчя. Полонії ші тагіорї, се паре къ вреад се dee тъна спре
а ѣпфръпа юртапісмълѣ ші рясісмълѣ къ прінчіпіялѣ челѣ аб-
солютісткѣ; ші пої карії не афільѣ ѣпквпіврабі de елементеле
ачесіеа din үртъ, тѣте абкорѣйтре аветѣл пымаі кътѣ съ по пыр-
тѣтѣл къ о союзитате пачнікѣ, претинъндно респектареа дрептъ-
ріорѣ къвенітѣ упнї попорѣ ші артъндне, ѣп фантъ ізвіторї de
Лівертате ші de віеда констітюціональ, фолосиндне de ea спре а
не pedika ла стіма къвенітѣ, конфіптѣндѣ ла армонія къ попо-
ръле, фърѣ de каре не пятемѣ периклита; ші auol: Fata viam
in enient. —

Деї се ціпетѣ ляпта констітюціональ фацъ къ тотъ Ізмаїл
ескісіствії, съ пъ не лъсътѣ терепвлѣ перфектеї фндрептъпі
ұптрѣ тобе къ сорорілѣ пацівпі, съ ціпетѣ къ тоції о солідарітатѣ
по терепвлѣ ачеста, de каре съ се тіре ші тартарвлѣ, амічі амі-
чілорѣ, інітічі неамічілорѣ перфектеї егальтъці; ші үндѣ пъ вомѣ
пятѣ ревші къ апърареа терепвлї ачествіа, de амѣ фі пътai о
тъпъ de іnші, съ не арътътѣ петвлցтіреа къ франкецъ солідѣ
ші къ протестѣ солопелѣ, ачеста съ не фі cіпгра артъ фацъ къ
попбръле ші апої пъскріле постре съ фнфортезе опінізnea пъ-
блікъ а Европеї; за чеа че тоці требуе съ лякрътѣ къ тобе тіж-
лочеле, alarptѣndѣ ші не архангелвлѣ, ка съ пъ не ласе віктімъ
ескісіствії; конкордіа къ пацівпіле е парола секілвлї ші ачеста
не ва лпълца. —

Посте din каса паштілорð нь прітімð „Преса“ ші „Band.“¹ се конфіскасеръ, пептікъ пәблікаръ пеште спресівні а лі Коштатъ дп каса банкнотелорð дп Londonð, Timec zice къ елг ар претинде дрепткълж ка шефð — а eda бәкнобте, къ піме нь і а 18атð ачестð дрептð; даръ бөре чине і л'a datð ші къндð? — Франца се пыне дп тішкаре къ тобілісареа de 80 реџіменте. Италия асеменеа ші Мацціні дұттар'янð таніфестð провокъ пе італіані, ка съ пынъ пе пічорð 500,000 солдаці; Гарібалдіанії 'ші къпть класікълж de ресенъ Міланълж; Австрія а декіаратð пріп Меттерніхъ дп Парісð, къ нь ва лға оғенсіва ла Minchіо, чі пептік тішкърле Гарібалдіанілорð ви чере рееспонсаабілітатеа dela Сardinia; дп Ерцеговіна ла Блатовакъ лъпгъ Білчъ Бұттаръ түрчій пе інсүр- ценіш дп 22—23 Мартіе.

Ministerevă în Bienea reștește ne lecă; dieta Ștgariei totă
nu se mai decide.

NOBICIM> О конференцъ прелітінаръ днltre депутації со-
сіїдъ дн Песта а отържтѣ съ ня deckidѣ dietъ do кътѣ дн Песта.
Апопи се дгсе еаръші ла Biena, къчі лнкъ тутѣ ня се прітірѣ
отържріле конференцелоръ квріе жудекъ торешті.

„Корпукъ“ din 3. Апрілъ фѣ конфіскатѣ прі телеграфѣ dela komanda ч. р. din Сібії, шї Nr. 80 еші дркъ ли форматѣ маі таро.

Лп 4. Апр. арсерь дн Брашовълѣ векіѣ апропе de швра
димиторѣ дея Гочванълѣ дн жесѣ 9 шкѣрї ши шонпрѣ

1861.

Escríere de concursu

Competitorii, cari debuesc a fi si cantori, si debue pe langa perfecta cunoisciintia a limbelor romane se mai scie si baremu un'a din cele doua limbi ale patriei, — au de a'si asterne petitionile sale provediute cu documentele necesari la subscrisului senatului bisericescu in restimpu de un'a luna de dile dela publicarea acestui concursu cu acelui adausu, cumea: acei competitori, cari voru si pedagogi absoluti voru avea preferinti'a — si arestandu in decursulu semestrului dintaiu scolasticu unu exceptu bunu si laudaveru de invatiamentu, salariulu annualu i se va urca la 300 fr. y. a.

Dela senatului bisericei romane unite. Abrudu, în 27. Martie s. n. 1861.

**Vasilie de Bosiotta - Motiu - Dimbulu ,
primariu curatoru.**